

Latvijas Pašvaldību savienībā
(1. lpp.)

Eiropā un pasaulē (5. lpp.)

LPS iesaiste likumdošanā
(7. lpp.)

Šonedēļ un turpmāk (3. lpp.)

LPS medijos (6. lpp.)

Projekti, konkursi, semināri,
pasākumi (9. lpp.)

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

Līdzdalība diskusijās par kadastrālo vērtību izmaiņām un nekustamā īpašuma nodokli

21. jūlijā Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos **Sanita Šķiltere** piedalījās starpinstiūciju sanāsmē par atkārtoti precizēto likumprojektu "Grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli"" un likumprojektu "Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā".

projektu "Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā".

Tieslietu ministrijas (TM) sagatavotie grozījumi paredz neapliekamā minimuma ieviešanu primārajiem mājokļiem vērtībā līdz 100 000 eiro. TM priekšlikums ir atcelt nodokli primārajam mājoklim ar kadastrālo vērtību līdz 100 000 eiro, bet primārajam mājoklim ar lielāku vērtību noteikt neapliekamo minimumu 100 000 eiro apmērā un starpībai vēl piemērot samazinošo koeficientu 0,2 (nodokli aprēķinātu no atlikuma 1/5 daļas). Nodokli zemei paredzēts aprēķināt no 1/5 daļas kadastrālās vērtības.

Sanāksmes dalībnieki bija vienisprātis, ka jāpārskata nekustamā īpašuma nodokļa politika un ir jāievieš neapliekamais minimums, taču par vairākiem jautājumiem vienošanās nav panākta.

Publiski paustos viedokļus lasiet [šeit](#), [šeit](#), [šeit](#) un [šeit](#).

Viedoklis par valsts un pašvaldību atbildību skolu klātienes mācību pārtraukšanā

Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) sanāsmē ar dažiem sociālajiem partneriem un nozares ekspertiem izskatījusi Ministru kabineta noteikumu

nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" grozījumu projektu par mācību procesa organizēšanu, kam būtu jāstājas spēkā 1. augustā.

Ņemot vērā situāciju ar Covid-19 infekcijas izplatību Latvijā, IZM plāno mācību norisi klātienē,

ievērojot epidemioloģiskās drošības un piesardzības prasības. Taču kā vienu no pamatnosacījumiem ministrija rosina noteikt pašvaldību atbildību par izglītības procesa daļēju vai pilnīgu īstenošanu attālināti: paš-

valdībai pašai būtu jālemj, kāda saslimstības rādītāja gadījumā mācības klātienē jāpārtrauc.

Izm priekšlikumu komentēšanā iesaistījies arī LPS vecākais padomnieks **Māris Pūķis**. Viņa viedokli atradīsiet [šeit](#), [šeit](#), [šeit](#) un [šeit](#).

LPS iestājas par pašvaldību līdzdalību ostu piederībā un pārvaldībā

LPS iebilst pret grozījumiem likumprojektos "Grozījumi Likumā par ostām" un "Grozījumi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likumā" un iestājas par pašvaldību līdzdalību ostu piederībā un pārvaldībā.

LPS iebildumi saistīti gan ar procedūras neievērošanu likumprojektu sagatavošanā, jo tie virzīti bez konsultācijām ar sabiedrību un vietējām pašvaldībām un bez izsludināšanas Valsts sekretāru sanāsmē, gan pēc būtības: nav veikts ostas pārvaldības modeļa atbilstības izvērtējums atbilstoši starptautiskajiem labas pārvaldības principiem, kas pamatotu pārvaldības modeļa maiņas nepieciešamību. Turklāt piedāvātie grozījumi neatbilst arī Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. pantam un ierobežo pašvaldības iespējas pārvaldīt daļu savas teritorijas, kā rezultātā pašvaldība nevarēs nodrošināt iedzīvotāju ekonomisko un sociālo interešu aizsardzību.

Likumprojekti paredz, ka visus īpašumus, kas šobrīd pieder Rīgas brīvostas pārvaldei un Ventspils brīvostas pārvaldei, ieguldīs jaunizveidotās kapitālsabiedrības pamatkapitālā kā ieguldījumu no valsts puses (Rīgas ostas gadījumā) un AS "Ventas osta" pamatkapitālā (Ventspils ostas gadījumā), tādējādi jaunizveidotajām kapitālsabiedrībām iegūstot pilnīgu kontroli pār īpašumiem, ko pašvaldības iepriekš bija nodevušas valdījumā ostu pārvaldēm. Savukārt Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldi paredzēts pārveidot par kapitālsabiedrību, kurā valstij piederētu ne mazāk kā divas trešdaļas kapitāla daļu, kā rezultātā jaunizveidotā kapitālsabiedrība iegūtu kontroli pār vismaz 65% Liepājas pašvaldības teritorijas, tajā skaitā tiesības to iznomāt un atsavināt bez īpaša pašvaldības pilnvarojuma.

LPS padomnieks tautsaimniecības jautājumos **Aino Salmiņš**, vērtējot šo rīcību, ir visai skarbs: "Šādā veidā valsts pieļauj, ka ar likumu tiek legalizētas tādas darbības kā prettiesiska teritorijas iegūšana, svešas mantas atņemšana, pašvaldības darbības un vietējo iedzīvotāju interešu ierobežošana."

Vairāk lasiet [šeit](#).

LPS padomnieces dalība VPKKAC atklāšanā Burtnieku novada Matīšos

21. jūlijā LPS padomniece reģionālās attīstības jautājumos **Ivita Peipiņa** piedalījās valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra (VPKKAC) atklāšanā Burtnieku novada Matīšos.

Matīšu pagasta pārvaldes ēkā atklātais centrs ir jau 83. VPKKAC valstī. Nu arī Matīšos ikviens interesents klātienē var pieteikt Burtnieku novada pašvaldības un vairāku valsts iestāžu pakalpojumus, kā arī saņemt konsultācijas un palīdzību e-pakalpojumu lietošanā.

Foto: Edīte Stērste

ŠONEDĒĻ UN TURPMĀK

Diskusija par C hepatītu

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA

TIEŠRAIDE

28. jūlijā plkst. 12 Latvijas Pašvaldību savienībā (Rīgā, Mazajā Pils ielā 1, 4. stāva zālē) notiks **diskusija "Jauni izaicinājumi jeb Kā pārkāpt suņa astei un uzveikt HCV"**, kurā ārsti un veselības politikas plānotāji meklēs risinājumus, kā Latvijai sasniegt Pasaules Veselības organizācijas uzstādīto mērķi – līdz 2030. gadam izskaust C hepatītu kā nopietnu draudu iedzīvotāju veselībai. Diskusiju vadīs Rīgas Austrumu slimnīcas Aknu slimību nodaļas vadītāja **Dr. Ieva Tolmane**.

Diskusiju būs iespējams skatīties tiešraidē LPS vietnes www.lps.lv sadaļā "Tiešraides, videoarhīvs – Tiešraide" vai [šeit](#), kā arī YouTube kanālā [šeit](#) un C hepatīta apvienības tīmekļvietnē www.hepatits.lv.

Tiešraides laikā varēs uzdotot jautājumus speciālistiem, rakstot uz e-pasta adresi tiesraide@lps.lv.

Pasākumu atklās Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionāra "Latvijas infektoloģijas centrs" virsārste Dr. **Velga Kūse** ar prezentāciju par C hepatītu un tā ārstēšanas iespējām. Turpinājumā C hepatīta pacientu apvienības pārstāvis **Kristaps Kaugurs** informēs par 2019. gadā notikušās diskusijas rezultātiem, apkopojot pērn formulētās apņemšanās un neatrisinātos jautājumus.

Tālāk sekos Jelgavas cietuma Medicīnas daļas vadītāja dr. **Edvīna Biļeviča** ziņojums par C hepatīta prevalenci un ārstēšanas iespējām Latvijas cietumos.

Pasākuma turpinājumā notiks diskusija, kurā ārsti un citi nozares eksperti kopā ar veselības politikas veidotājiem apspriedīs nesenos uzlabojumus C hepatīta ārstēšanā un meklēs turpmākos soļus, lai samazinātu C hepatīta izplatību Latvijas iedzīvotāju vidū.

"Ir divi iemesli, kādēļ svarīgi sasniegt un izārstēt ikvienu C hepatīta pacientu Latvijā. Pirmkārt, tā

pašam pacientam ievērojami tiek samazināts aknu cirozes un vēža risks. Otrkārt, katrs izārstētais cilvēks vairs nav infekcijas avots un nevar inficēt citus sabiedrības locekļus," tēmas aktualitāti uzsver diskusijas vadītāja Dr. **Ieva Tolmane**.

Diskusiju rīko Latvijas Infektologu, hepatologu un HIV/AIDS speciālistu asociācija (LIHHASA) sadarbībā ar C hepatīta pacientu apvienību. Pasākumu atbalsta *AbbVie* un LPS.

Papildu informācija par pasākumu: **Ilva Ogle** (e-pasts: ilva@divigani.lv; 26351199).

LPS Valdes sēde

LPS Valdes sēde notiks **4. augustā plkst. 11** LPS mītnē (Rīgā, Mazajā Pils ielā 1, 4. stāva zālē).

Darba kārtība:

1. Par jaunā Pašvaldību likuma izstrādi – informēs LPS vecākais padomnieks **Māris Pūķis** un padomniece juridiskajos jautājumos **Kristīne Kinča**.
2. Diskusija ar labklājības ministri **Ramonu Petraviču (plkst. 12)** par Labklājības ministrijas sagatavotajiem priekšlikumiem garantētā minimālā ienākuma (GMI) līmeņa un trūcīgās personas ienākuma līmeņa apmēra paaugstināšanai no 2021. gada 1. janvāra sakarā ar Satversmes tiesas spriedumu īstenošanu lietās par GMI un trūcīgas personas ienākuma

līmeni – diskusiju vadīs LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis** un LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs **Guntis Libeks**.

3. Par publiskajā apspriešanā esošiem priekšlikumiem, kuri ietekmē pašvaldību budžetu:

- veselības nodoklis, iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu daļas samazināšana pašvaldībām;
- plānotās kadastrālās vērtības 2022. gadam, iespējamās izmaiņas nekustamā īpašuma nodoklī;
- minimālā alga – 500 eiro;
- brīvpusdienu cena – 1,90 eiro –

informēs LPS padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos **Sanita Šķiltere**.

4. Dažādi.

Gints Kaminskis,
LPS priekšsēdis

Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas sanāksme Iecavā

Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas (LPIA) sanāksme notiks **7. augustā plkst. 10** Iecavas novada Kultūras namā (Iecavā,

Rīgas ielā 18).

Sanāksmes tēma – "Skats no malas uz pašvaldībām. Pārmaiņas desmit gados".

Sniedze Sproģe,
LPS padomniece

EIROPĀ UN PASAULĒ

Izsludinām pieteikšanos konkursam attīstības sadarbības īstenošanai ar Austrumu partnerības valstu pašvaldībām

Latvijas Pašvaldību savienība izsludina pieteikšanos konkursam attīstības sadarbības īstenošanai ar Austrumu partnerības valstu pašvaldībām jebkurā laikā no 2020. gada 14. līdz 29. novembrim, Eiropas vietējās solidaritātes dienās!

Konkursā var piedalīties pašvaldības, kurām ir **sadarbības partneri** kādā no trim Austrumu partnerības valstīm – **Gruzijā, Moldovā vai Ukrainā**. Aktivitātes jāīsteno Latvijā, konkursa pieteikumu iesniegušās pašvaldības administratīvajā teritorijā,

jebkurā laikā no 14. līdz 29. novembrim. To mērķis ir veicināt vietējo iedzīvotāju un politiķu izpratni par attīstības sadarbību un sadarbību ar Austrumu partnerības valstu pašvaldībām.

Ar konkursa nolikumu varat iepazīties **[1. pielikumā](#)**, kur atradīsiet arī pieteikuma formas.

Pieteikumu iesniegšanas termiņš ir **2020. gada 10. septembris**. Aktivitāšu pieteikums kopā ar budžeta tāmi jānosūta uz e-pastu agita.kaupuza@lps.lv.

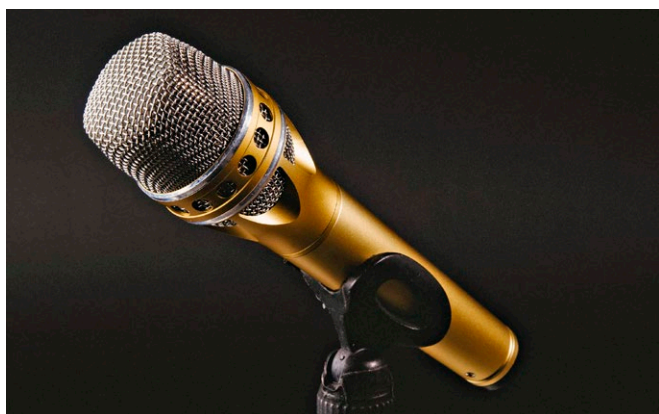
Aktivitātes tiks finansētas no LPS īstenojamā un [Eiropas Savienības līdzfinansēta projekta](#) „Strādājot kopā iespēju sniegšanai vietējām un reģionālajām pašvaldībām attīstības veicināšanai ES partnervalstīs” līdzekļiem un ar Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas līdzfinansējumu. LPS rīko [Eiropas vietējās solidaritātes dienu](#) aktivitātes kopš 2016. gada, lai informētu pašvaldības un iedzīvotājus par attīstības sadarbību un attīstības izglītību. Papildu informāciju par Eiropas vietējās solidaritātes dienām atradīsiet tām veltītajā [vietnē](#).

Ja rodas jautājumi par konkursa pieteikumu un īstenojamām aktivitātēm, lūdzu, sazinieties ar LPS padomnieci ES jautājumos Agitu Kaupužu (e-pasts: agita.kaupuza@lps.lv; tālr. 26430718).

Agita Kaupuža,
LPS padomniece Eiropas Savienības jautājumos,
LPS pārstāvniecības Briselē vadītāja

LPS MEDIJOS

- 21. jūlijā **LETA**: “IZM novirzījusi 3 miljonus eiro tehnoloģiskā nodrošinājuma uzlabošanai skolās” – par IZM novirzīto finansējumu un sadarbībā ar LPS meklētajiem risinājumiem viedierču un pārējam tehnoloģiskajam nodrošinājumam.
- 21. jūlijā **LSM.lv; Latvijas Radio**: “Finanšu ministrija piesardzīga par nodokļa atcelšanu primārajam mājoklim” – par TM izstrādātajiem grozījumiem likumprojektos, kas paredz nekustamā īpašuma nodokļa atcelšanu galvenajam mājoklim, un LPS padomnieces **Sanitas Šķilteres** komentārs ([šeit](#)).
- 21. jūlijā **LSM.lv; LTV Panorāma; Replay.lv**: “Par nodokļa atlaidi primārajam mājoklim valdībai piedāvās izšķirties jau augustā” – par TM priekšlikumu ieviest neapliekamo minimumu nekustamā īpašuma nodoklim iedzīvotāju primārajam mājoklim un LPS padomnieces **Sanitas Šķilteres** komentārs ([šeit](#)).
- 21. jūlijā **Skaties.tv; TV3 Ziņas**: “Tieslietu ministrijas vadībā virzīs jautājumu par NĪN atcelšanu vienīgajam mājoklim” – par Tieslietu ministrijas virzītajiem grozījumiem nekustamā īpašuma nodokļa atcelšanai vienīgajam mājoklim ar kadastrālo vērtību līdz 100 000 eiro un LPS padomnieces **Sanitas Šķilteres** komentārs ([šeit](#)).
- 21. jūlijā **LSM.lv; LTV7**: “Спасите наши метры!” – par ieceri nekustamā īpašuma nodokļa atcelšanai vienīgajam mājoklim un LPS padomnieces **Sanitas Šķilteres** komentārs ([šeit](#)).
- 22. jūlijā **LETA**: “LPS: ir gudri ļaut pašvaldībām izlemt, kādā epidemioloģiskajā situācijā pārtraukt klātienes mācības” – par IZM izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu par mācību procesa organizēšanu jaunajā mācību gadā un LPS vecākā padomnieka **Māra Pūķa** vērtējums IZM priekšlikumam par pašvaldību atbildību pieņemt lēmumu par daļēji vai pilnīgi attālinātām mācībām skolās.
- 22. jūlijā **LETA**: “LPS iestājas par pašvaldību līdzdalību ostu piederībā un pārvaldībā” – par LPS atzinumu grozījumiem likumprojektos “Grozījumi Likumā par ostām” un “Grozījumi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likumā”.
- 22. jūlijā **NRA**: “Pašvaldības uzskata, ka gudrāk ir ļaut tām izlemt, kādā situācijā pārtraukt klātienes mācības” – par IZM priekšlikumu ļaut pašvaldībām izlemt, kādā epidemioloģiskajā situācijā pārtraukt klātienes mācības, un LPS vecākā padomnieka **Māra Pūķa** komentārs ([šeit](#)).
- 22. jūlijā **LV portāls** – LPS relīze “LPS iestājas par pašvaldību līdzdalību ostu piederībā un pārvaldībā” ([šeit](#)).
- 22. jūlijā **Delfi**: “LPS atzinīgi vērtē ieceri atstāt lemšanu par klātienes mācību pārtraukšanu pašvaldību ziņā” – par IZM priekšlikumu par klātienes mācību pārtraukšanu un pašvaldību atbildību un LPS vecākā padomnieka **Māra Pūķa** komentārs ([šeit](#)).
- 22. jūlijā **TVNET**: “LPS: ir gudri ļaut pašvaldībām izlemt, kad pārtraukt klātienes mācības” – par IZM ieceri ļaut pašvaldībām izlemt, kādā epidemioloģiskajā situācijā pārtraukt klātienes mācības, un LPS vecākā padomnieka **Māra Pūķa** komentārs ([šeit](#)).
- 22. jūlijā **TVNET**: “LPS iestājas par pašvaldību līdzdalību ostu piederībā un pārvaldībā” – par LPS iebildumiem grozījumos likumprojektos “Grozījumi Likumā par ostām” un “Grozījumi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likumā” ([šeit](#)).
- 22. jūlijā **LSM.lv; Latvijas Radio**: “Pašvaldību savienība iestājas pret ostu pārvaldības modeļa maiņu” – par LPS iebildumiem grozījumiem

Likumā par ostām un Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likumā ([šeit](#)).

- 22. jūlijā **LSM.lv; Latvijas Radio**: "Finanšu ministrija piesardzīga par nodokļa atcelšanu primārajam mājoklim" – par nekustamā īpašuma nodokļa atcelšanu primārajam mājoklim un LPS padomnieces **Sanitas Šķilteres** komentārs ([šeit](#)).
- 24. jūlijā **LV portāls**: "Kadastrālo vērtību izmaiņas – tikai kopā ar nekustamā īpašuma nodokļa

reformu" – par jaunajām kadastrālajām vērtībām un izmaiņām nekustamā īpašuma nodokli un LPS padomnieces **Sanitas Šķilteres** komentārs ([šeit](#)).

- 25. jūlijā **Skaties.tv; TV3 Ziņas**: "Pašvaldībām pašām būs jālemj, kādā epidemioloģiskajā situācijā pārtraukt mācības klātienē. Vai vietvaras ar to spēs tikt galā?" – par pašvaldību atbildību skolu mācību pārtraukšanai atkarībā no *Covid-19* izplatības un LPS vecākā padomnieka **Māra Pūķa** komentārs ([šeit](#)).

LPS IESAISTE LIKUMDOŠANĀ

LPS atzinumi valsts likumu un politiku uzlabošanai

Latvijā izveidojusies prakse Ministru kabinetā (dokumentu saskaņošanas un pieņemšanas procedūrās) iesaistīt Latvijas Pašvaldību savienību, kam saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām" vienīgajai ir tiesības paust pašvaldību kopīgo viedokli.

Rakstiskie atzinumi sākas ar konstatējumu – vai LPS saskaņo vai nesaskaņo attiecīgo projektu.

Abos gadījumos projektu virzītāji un dokumentu pieņēmēji var izvērtēt priekšlikumus tekstu uzlabošanai.

Oficiālā procedūra sākas ar Valsts sekretāru sanākumi, kurā izsludina valsts dokumenta projektu. Ja LPS pieprasa projektu atzinuma sniegšanai, tad visas pašvaldības tiek aicinātas paust savu viedokli. Gatavojot viedokli, LPS ņem vērā arī pašvaldību kopīgo stratēģiju un Eiropas vietējo pašvaldību hartā paustos vietējās demokrātijas principus.

LPS sniegtie atzinumi

Aizvadītajā nedēļā LPS sniegusi 13 atzinumus par normatīvo aktu projektiem. Desmit no tiem ir saskaņoti, bet trīs nav saskaņoti.

Nr.	VSS nosaukums	Nosūtīšanas datums	Izsludināšanas datums	Saskaņojums
1.	VSS-559 – Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 19. oktobra noteikumos nr. 858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību""	20.07.2020.	09.07.2020.	Jā
2.	VSS-548 – Pamatnostādņu projekts "Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam"	21.07.2020.	02.07.2020.	Jā, ar priekšlikumiem

3.	VSS-589 – Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda programmas "Vietējā attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība" neliela apjoma grantu shēmas atklāta projektu konkursa "Atbalsts biznesa ideju īstenošanai Latgalē" īstenošanas noteikumi"	21.07.2020.	16.07.2020.	Jā
4.	VSS-573 – Par Ministru kabineta rīkojuma projektu "Par Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošā nekustamā īpašuma Gaviezes ielā 6a, Rīgā, daļas pārņemšanu valsts īpašumā"	21.07.2020.	09.07.2020.	Jā
5.	VSS-591 – Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumos nr. 367 "Nacionālais numerācijas plāns""	22.07.2020.	16.07.2020.	Jā
6.	VSS-577 – Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 28. februāra noteikumos nr. 102 "Noteikumi par oficiālās statistikas veidlapu paraugiem iepirkumu jomā un veidlapu iesniegšanas un aizpildīšanas kārtību""	22.07.2020.	16.07.2020.	Jā, ar priekšlikumiem
7.	VSS-557 – Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 8. jūnija noteikumos nr. 392 "Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas noteikumi""	22.07.2020.	09.07.2020.	Nē
8.	VSS-555 – Par informatīvo ziņojumu "Par nolietotu riepu apsaimniekošanu"	23.07.2020.	09.07.2020.	Jā
9.	VSS-558 – Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Kārtība un nosacījumi pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārdalei administratīvo teritoriju robežu grozīšanas vai sadalīšanas gadījumā"	23.07.2020.	09.07.2020.	Nē
10.	VSS-588 – Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2019. gada 10. decembra noteikumos nr. 599 "Noteikumi par oficiālās statistikas veidlapu paraugiem izglītības jomā""	23.07.2020.	16.07.2020.	Jā, ar iebildēm
11.	VSS-545 – Likumprojekts "Imigrācijas likums"	24.07.2020.	02.07.2020.	Nē
12.	VSS-536 – Par Ministru kabineta rīkojuma projektu "Par zemes reformas pabeigšanu Krāslavas novada lauku apvidū"	24.07.2020.	02.07.2020.	Jā
13.	VSS-604 – Par likumprojektu "Grozījumi Bibliotēku likumā"	24.07.2020.	23.07.2020.	Jā

LPS iepriekšējās nedēļās sniegtie atzinumi pieejami LPS interneta vietnē www.lps.lv, sadaļā *Par LPS/Atzinumi* jeb [šeit](#).

Saskaņošanai pieprasītie dokumentu projekti

23. jūlija Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātie projekti:

VSS-613 – [Rīkojuma projekts "Par valstij piekrietošā dzīvokļa Daugavpilī, Cialkovska ielā 6–84, nodošanu Daugavpils pilsētas pašvaldības īpašumā"](#)

VSS-604 – [Likumprojekts "Grozījumi Bibliotēku likumā"](#)

VSS-605 – [Pamatnostādņu projekts "Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam"](#)

VSS-597 – [Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumos nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem""](#)

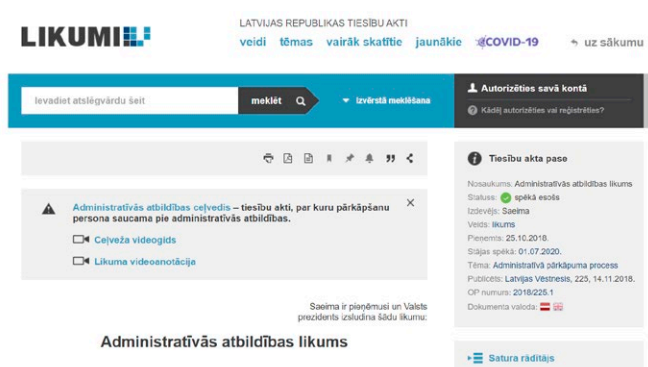
VSS-606 – [Noteikumu projekts "Jaunizveidojamo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu valsts līdzfinansējuma piešķiršanas kārtība"](#)

VSS-607 – [Rīkojuma projekts "Par pirmtiesību](#)

[izmantošanu un bezmantnieka mantas – nekustamā īpašuma Celtnieku ielā 24–8, Ānē, Cenu pagastā, Ozolnieku novadā, ar kadastra numuru 54449000690 pārņemšanu valsts īpašumā un tā nodošanu Ozolnieku novada pašvaldības īpašumā"](#)

PROJEKTI, KONKURSI, SEMINĀRI, PASĀKUMI

Par Administratīvās atbildības likuma pārejas noteikumu 2. punkta piemērošanu

Vairākus gadus ilgusī administratīvās atbildības reforma ir noslēgusies, un 2020. gada 1. jūlijā spēkā stājās Administratīvās atbildības likums (AAL), aizstājot Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksu (LAPK).

Izmaiņas regulējumā prasīs īpašu rūpību: pārejas posmā vienlaikus jāpiemēro LAPK un jaunās administratīvās atbildības sistēmas normatīvais regulējums. Lai iespējami atvieglotu šo uzdevumu, Tieslietu ministrija apkopojusi informāciju par AAL pārejas noteikumiem, kas varētu ietekmēt tiesību normu pareizu piemērošanu.

Tiesību normu spēkā esamība un piemērojamība laikā

AAL pārejas noteikumu 1. punkts noteic, ka ar AAL spēkā stāšanās spēku zaudē LAPK. Tomēr LAPK tiesību normas būs jāpiemēro vēl kādu laiku pēc AAL stāšanās spēkā. Tādējādi likumdevējs paredzējis īpašu regulējumu attiecībā uz administratīvo pārkāpumu lietām, kas uzsāktas pirms AAL stāšanās spēkā.

AAL pārejas noteikumu 2. punkts nosaka: "Procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai izpilde)." Šī norma attiecas uz tiem administratīvā pārkāpuma procesiem, kuri jau būs uzsākti pirms AAL spēkā stāšanās. Savukārt procesos, kas uzsākti pēc AAL spēkā stāšanās, piemēro AAL vai cita normatīvā akta procesuālo normu, kas ir spēkā procesuālās darbības izdarīšanas brīdī (AAL 4. panta ceturtais daļa). Jāņem vērā, ka AAL pārejas noteikumu 2. punkts, tāpat kā vairums citu AAL pārejas noteikumu normu un AAL 4. panta ceturtais daļa, attiecas tikai uz procesuālo tiesību normu piemērošanu laikā. Tas nekādā veidā neietekmē to, kura materiālo tiesību norma (piemēram, normas, kas noteic administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos sodus) ir piemērojama.

AAL pārejas noteikumu 2. punkts ierobežo LAPK normu piemērošanu ar lietas izskatīšanas stadiju, ļaujot tiesību piemērotājiem attiecīgo procesa stadiju pabeigt saskaņā ar LAPK regulējumu. Šīs stadijas ir: 1) process (lietvedība) iestādē; 2) process tiesā; 3) izpildes stadija. Proti, tas nozīmē, ka visas procesuālās darbības, kas līdz AAL spēkā stāšanās brīdim uzsāktas saskaņā ar LAPK, tiek pabeigtas saskaņā ar LAPK regulējumu līdz attiecīgās stadijas pabeigšanai (process (lietvedība) iestādē, tiesā un izpildes stadija). Ja konkrēto stadiju turpina (pabeidz) saskaņā ar LAPK regulējumu, tad arī citām procesuālajām darbībām šajā stadijā piemērojams LAPK regulējums. Mērķis šai normai ir ne tikai noteikt atbilstošu pāreju no iepriekšējā regulējuma uz jauno, bet arī mazināt

iespēju rasties nesavienojamām procesuālajām darbībām.

Tātad, ja AAL spēkā stāšanās brīdī **iestādē** būs uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība, amatpersonai, izskatot lietu un pieņemot lēmumu, ir jāvadās pēc LAPK un tam pakārtoto Ministru kabineta noteikumu normām. Jāņem vērā, ka pārejas noteikumu kontekstā pie iestādes stadijas ir pieskaitāma arī administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma pārsūdzēšana augstākā iestādē, tādējādi arī augstākai iestādei, izskatot lietu, būs jāpiemēro LAPK un tam pakārtoto Ministru kabineta noteikumu normas, pat ja tās noteiktos gadījumos personām paredzēs mazāku tiesību apjomu, nekā paredz AAL regulējums.

Tā, piemēram, iestādei, kura uzsākusi administratīvo pārkāpumu lietu pēc LAPK regulējuma, jāinformē persona par pienākumu segt izdevumus, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veiktajām pārbaudēm. Šajā gadījumā process (lietvedība) iestādē vēl nebūs noslēdzies, tādējādi amatpersona piemēros LAPK un LAPK pakārtotos Ministru kabineta noteikumus, kas noteic kārtību, kādā persona, kurai uzlikts administratīvais sods, sedz izdevumus, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veiktajām pārbaudēm.

Savukārt, ja lieta AAL spēkā stāšanās brīdī atradīsies izskatīšanā **tiesā**, gan pirmās instances, gan apelācijas instances tiesai jāpabeidz process, piemērojot LAPK normas. Ja AAL spēkā stāšanās brīdī tiesvedība vēl nebūs ierosināta, taču augstākas

iestādes lēmums lietā jau būs pieņemts, uzskatāms, ka lietas izskatīšana iestādē jau ir pabeigta un turpmākajā procesā ir jāpiemēro AAL normas (*Laveniece-Straupmane N. Jaunais Administratīvās atbildības likums un tā piemērošana. Jurista Vārds, 30.06.2020., nr. 26*).

Savukārt, ja administratīvā pārkāpuma lietā AAL spēkā stāšanās brīdī jau būs uzsākta **izpilde**, tā ir veicama saskaņā ar LAPK. Tas attiecas gan uz brīvprātīgo, gan uz piespiedu izpildi.

Izņēmumi

Likumdevējs ir paredzējis arī vairākus citus izņēmumus attiecībā uz tām administratīvo pārkāpumu lietām, kas uzsāktas līdz AAL spēkā stāšanās dienai. Šādi noteikumi paredzēti citos AAL pārejas noteikumu punktos. Izņēmumi paredzēti gan attiecībā uz noteiktu lietu kategoriju, procesuālo izdevumu piedziņu, administratīvo sodu noteikšanu, ja izdarīti vairāki administratīvie pārkāpumi, gan prasību administratīvā pārkāpuma procesā uzsāktās darbības pabeigt tai pašai amatpersonai, kura tās uzsākusi saskaņā ar LAPK regulējumu, u. c.

Šo un citu pārejas noteikumu piemērošanas jautājumi detalizētāk apskatīti **Natālijas Lavenieces-Straupmanes publikācijā "Jaunais Administratīvās atbildības likums un tā piemērošana"** (*Jurista Vārds, 30.06.2020., nr. 26*). Aicinām iepazīties ar šo publikāciju!

Laila Medina,
*Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece
tiesību politikas jautājumos*

Par apelācijas sūdzībām administratīvā pārkāpuma procesā

Izpildot Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai 175.6. pasākumu, Tieslietu ministrija izvērtējusi pastāvošo praksi un sagatavojusi informatīvo ziņojumu par administratīvā pārkāpuma procesā iesniegtajām publiskā sektora pārsūdzībām par pirmās instances tiesu spriedumiem. **Informatīvais ziņojums "Publiskā sektora iesniegtās pārsūdzības administratīvā pārkāpuma procesā"** un tam pievienotais **protokollēmums** tika izskatīts un atbalstīts Ministru kabineta 2020. gada 14. jūlija sēdē (*sk. Ministru*

kabineta 2020. gada 14. jūlija sēdes protokola nr. 44 52. §).

Informatīvajā ziņojumā un protokollēmumā ir iekļauti vairāki ieteikumi saistībā ar apelācijas sūdzību iesniegšanu administratīvā pārkāpuma procesā. Neraugoties uz to, ka informatīvais ziņojums ir sagatavots LAPK spēkā esības laikā, šie ieteikumi izmantojami arī pēc Administratīvās atbildības likuma (AAL) spēkā stāšanās. Apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati nav mainīti.

Tieslietu ministrija aicina iepazīties ar šiem ieteikumiem un tos izmantot, sagatavojot apelācijas sūdzības administratīvā pārkāpuma procesā.

Iestādes tiesības iesniegt apelācijas sūdzību

Iestāde (tiesā) ir viens no procesa dalībniekiem līdzās personai, kas saucama pie administratīvās atbildības, sodītajai personai, cietušajam un aizskartajam mantas īpašniekam. Tādējādi iestādei administratīvā pārkāpuma procesā nodrošināmas līdzvērtīgas tiesības, ja vien nav objektīva pamata paredzēt izņēmumus.

AAL 242. panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu var iesniegt procesa dalībnieks. Tomēr šī iestādei piešķirtā rīcības brīvība izmantojama, ievērojot valsts pārvaldes principus un iestādes kā publiskas personas institūcijas statusu.

Tas vien, ka iestādes viedoklis nesakrīt ar pirmās instances tiesas secinājumiem, nav pietiekams pamats, lai iesniegtu apelācijas sūdzību. Valsts pārvaldei, atsevišķai iestādei vai amatpersonai nav savu interešu (*Briede J., Danovskis E., Kovaļevska A. Administratīvās tiesības. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 63. lpp.*). Līdz ar to kritērijiem, lai izvērtētu apelācijas sūdzības nepieciešamību un lietderību, jābūt iespējami objektīviem un nozīmīgiem visas valsts pārvaldes un tiesību sistēmas kontekstā.

Vienlaikus jāievēro, ka, neraugoties uz juridisko argumentu esību, sabiedrības skatījumā iestādes rīcība, iesniedzot apelācijas sūdzību, var tikt vērtēta negatīvi un uztverta kā neatbilstoša sabiedrības interesēm. Latvijas Darba devēju konfederācijas 2020. gada 10. jūlija atzinumā nr. 2-10/57, kas tika iesniegts Ministru kabinetā par informatīvo ziņojumu, norādīts: "*.. brīdī, kad publiskais sektors pār-*

sūdz pirmā vai otrā līmeņa tiesas nolēmumu, tas it kā izsaka neuzticību savas valsts izveidotai tiesu institūcijai – pirmās (vai attiecīgi otrās) instances tiesai. Tad privātpersonai pamatoti rodas jautājums: kādēļ valsts ir izveidojusi tiesu instanci, kuru valsts iestādes neuzskata par pietiekami kompetentu, lai respektētu tās nolēmus." Tāpat iestāžu iesniegto apelācijas sūdzību izskatīšana prasa resursus, kas "*varētu tikt izmantoti ievērojami lietderīgāk*".

Ievērojot minēto, iestādes tiesības iesniegt apelācijas sūdzību izmantojamas tikai būtiskos gadījumos. Tas nozīmē, ka iestādei jāspēj pamatot, kāpēc katra iesniegtā apelācijas sūdzība ir nepieciešama un lietderīga, kā tajā ietvertie jautājumi ietekmēs valsts pārvaldes darbību vai tiesību sistēmu. Citiem vārdiem sakot, nepieciešams pamatojums tam, kāpēc iestāde ir iesniegusi apelācijas sūdzību, nevis tam, kāpēc par "iestādei nelabvēlīgu" spriedumu apelācijas sūdzība nav iesniegta.

Kritēriji apelācijas sūdzības iesniegšanai

Tiesu nolēmumu analīze liecina, ka iestādes ne vienmēr pietiekami izvērtē nepieciešamību iesniegt apelācijas sūdzības, it īpaši jautājumos, kas saistīti ar soda apmēru vai pierādījumu novērtējumu. Pieņācīgs un sistēmisks izvērtējums jūtami samazinātu iestāžu iesniegto apelācijas sūdzību skaitu.

Pirms apelācijas sūdzības iesniegšanas izvērtējami vismaz šādi jautājumi:

- kāda ir pirmās instances tiesas spriedumā pieļautās nepareizības iespējamā ietekme uz lietas izspriešanu (proti, vai lietas rezultāts kopumā būs atšķirīgs, ja apelācijas sūdzībā norādītos argumentus tiesa atzīs par pamatotiem);
- līdzšinējā tiesu prakse (judikatūra) attiecīgajā jautājumā (apelācijas sūdzība iesniedzama, ja tiesas nolēmums acīmredzami neatbilst pastāvošajai judikatūrai un pirmās instances spriedumā šis aspekts nav vērtēts);
- vai apelācijas sūdzībai ir būtiska nozīme vienotas tiesu prakses veidošanā vai tiesību tālākveidošanā;
- vai spriedumam varētu būt kāda ietekme ārpus konkrētās lietas un uz valsts pārvaldes darbību kopumā;
- efektivitāte (rezultāta un nepieciešamo resursu salīdzinājums).

Pierādījumu novērtēšana

Saskaņā ar AAL 244. panta 2. punktu apelācijas sūdzībā attiecībā uz sprieduma nepareizību norāda apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatu, tai skaitā, kādus pierādījumus pirmās instances tiesa nepareizi novērtējusi, kā izpaužas lietas apstākļu juridiskā novērtējuma nepareizība un kā tas ietekmējis lietas izspiešanu. Izvērtējot apelācijas instances tiesu nolēmumus, redzams, ka nepareiza pierādījumu novērtēšana ir viens no iestāžu biežāk norādītajiem apelācijas sūdzības iesniegšanas pamatiem. Neraugoties uz to, apelācijas instances tiesas pamatā nepiekrīt iestādes piedāvātajam pierādījumu vērtējumam.

Tiesa pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārlicības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem administratīvā pārkāpuma lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas (AAL 94. pants). Līdz ar to ir sarežģīti pamatot pirmās instances tiesas sprieduma nepareizību šajā jautājumā, ko arī apliecina apelācijas instances tiesas nolēmumi. Pierādījumu novērtēšana ir cieši saistīta ar konkrētās lietas apstākļiem. Tā pamatā neietekmē tiesu nolēmumus citos procesos vai valsts pārvaldes darbību kopumā.

Līdz ar to apelācijas sūdzības par pierādījumu novērtēšanas jautājumiem nebūtu iesniedzamas, izņemot atsevišķus gadījumus, kad spriedumam varētu būt sistēmiska ietekme (pierādījumu pieļaujamības jautājumi, atkāpes no pastāvošās judikatūras u. tml.).

Soda veids vai apmērs

Samērā bieži iestādes mēdz iesniegt apelācijas sū-

dzības, nepiekrītot tam, ka pirmās instances tiesa ir samazinājusi soda apmēru vai atcēlusi iestādes lēmumu daļā par papildsoda piemērošanu.

Nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai – reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus (AAL 19. panta otrā daļa). Tātad arī šie jautājumi ir saistīti ar tiesas vērtējumu un konkrētās lietas apstākļiem.

Apelācijas sūdzība, līdzīgi kā saistībā ar pierādījumu novērtēšanu, iesniedzama vienīgi izņēmuma gadījumos (piemēram, ja tiesas nolēmums acīmredzami neatbilst pastāvošajai judikatūrai un nolēmumā šis aspekts nav vērtēts).

Apelācijas sūdzības atsaukšana

Dažkārt apelācijas instancē secīgi tiek skatītas vairākas lietas par identiskiem vai līdzīgiem jautājumiem. Tā, piemēram, iestāde ir piemērojusi sodu par vairākiem līdzīgiem pārkāpumiem, pirmās instances tiesa ir pieņēmusi līdzīgus nolēmumus šajās lietās un iestāde pēc tam iesniedz vairākas līdzīga satura apelācijas sūdzības. Apelācijas instances tiesa pēc tam pieņem būtībā vienādus nolēmumus. Tas liecina, ka iestādes nepietiekami izvērtē tiesu praksi (judikatūru) un neizmanto tiesības atsaukt iesniegtās apelācijas sūdzības (AAL 223. panta pirmās daļas 2. punkts).

*Laila Medina,
Tieslietu ministrijas
valsts sekretāra vietniece
tiesību politikas jautājumos*

Satversme tiesā ierosinātās lietas par ATR

* Satversmes tiesa (ST) 16. jūlijā ierosinājusi lietu par administratīvi teritoriālās reformas (ATR) izmaiņu Limbažu novadā atbilstību Satversmes 1. pantam, 101. panta pirmajai daļai un Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam. Apstrīdētā norma paredz, ka Saulkrastu novadā ietilpst Skultes pagasts. Lieta ierosināta

pēc Limbažu novada pašvaldības domes pieteikuma.

ST ir uzaicinājusi Saeimu līdz 16. septembrim iesniegt tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 16. decembris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

* Pieteikumu Satversmes tiesā 21. jūlijā iesniegusi arī **Ikšķiles novada dome** par Administratī-

vo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma 28. punkta, ciktāl tas paredz Ikšķiles pilsētas un Tīnūžu pagasta iekļaušanu Ogres novadā, atzīšanu par neatbilstošu Satversmei un Eiropas vietējo pašvaldību hartai. Pieteikumā norādīti argumenti, kāpēc Ikšķiles novads nebija jāpievieno Ogres novadam un kāpēc šāda pievienošana ir pretēja iedzīvotāju interesēm un ATR sasniedzamajiem mērķiem.

Jāpiebilst, ka Satversmes tiesā plāno vērsties arī vairākas citas pašvaldības: Carnikavas, Engures, Inčukalna, Jaunpils, Kandavas, Salas, Salacgrīvas, Varakļānu novads.

Par administratīvi teritoriālo reformu – uz Satversmes tiesu

Jau realizējot iepriekšējo ATR 2009. gadā, par spīti kaislībām ap procesu, bez lielas kavēšanās tika kaldināti plāni par jaunas, vēl efektīvākas pārvaldības sistēmas radīšanu: būt vai nebūt otrā līmeņa pašvaldībām, vai un kāda ir republikas pilsētu un administratīvo centru nozīme, kādiem pašvaldības pakalpojumiem ir jābūt pieejamiem uz vietas pagastos u. tml. Gadu gaitā, mainoties ekonomiskajam un arī politiskajam fonam, jautājums ik pa brīdīm te atausa, te atkal norietēja no lēmumu pieņēmēju dienaskārtības.

Straujus apgriezienus reforma ieguva 2019. gadā, kad pašvaldības pārraugošās ministrijas vadības grožus pārņēma ministrs Juris Pūce, kurš izvirzīja ATR par vienu no savas darbības prioritātēm. Reforma ir izstrādāta teju "gaismas ātrumā" – devi-

ņu mēnešu laikā, no 2019. gada 23. janvāra, kad ministrs tika apstiprināts amatā, līdz 2019. gada 21. oktobrim, kad gatavais likumprojekts tika iesniegts Saeimā. Arī Saeima, neskatoties uz Covid-19 pandēmiju un tās radīto krīzi, Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu visos trijos lasījumos pieņēma ar apskaužamu operativitāti – mazāk nekā astoņu mēnešu laikā.

Iebilstot pret likumā noteikto administratīvi teritoriālo iedalījumu, kā arī procesu, kādā virzītas pārmaiņas vietējo pašpārvalžu sistēmā, vairākas pašvaldības jau nolēmušas vērsties Satversmes tiesā par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma atzīšanu par neatbilstošu Eiropas vietējo pašvaldību hartai un Latvijas Republikas Satversmei.

Ir vairāki argumenti, kas runā par labu pašvaldībām.

Eiropas vietējo pašvaldību harta

ATR kontekstā ir vērtējama šā lēmuma ietekme uz pašvaldību kā atsevišķu, patstāvīgu teritoriālu vienību ar savām pašnoteikšanās tiesībām un pārvaldi. Viens no biežāk minētajiem pašvaldību argumentiem ir saistīts ar reformas neatbilstību Eiropas vietējo pašvaldību hartai, kas tieši runā par pašvaldību autonomiju, pašnoteikšanās tiesībām. Tāpat vairums reformas piekritēju kritizē veidu un apjomu, kā šā nozīmīgā lēmuma pieņemšanā iesaistīta vietējā kopiena, uzklausi iedzīvotāju viedoklis un veiktas konsultācijas ar iedzīvotājiem:

sabiedrības līdzdalība notikusi formāli, nemeklējot kompromisus, neargumentējot piedāvātos risinājumus, lēmumi pieņemti bez skaidroti izprotamiem un izdiskutētiem kritērijiem.

Iepriekšminētais ir tieši atrunāts Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantā, kas nosaka: "*Vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referendumu palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts.*" Šī pati harta arī nosaka to, ka "*vietējām varām ir tiesības griezties tiesā, lai nodrošinātu savu pilnvaru brīvu izpildi un valsts konstitūcijā un likumdošanas aktos ietvertu vietējo pašvaldību principu ievērošanu.*" (11. pants)

Uz Eiropas vietējo pašvaldību hartas pārkāpumiem vairākkārt norādījuši arī tās ievērošanu uzraugošie eksperti – Eiropas Parlamenta Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa Monitoringa komitejas eksperti un tās Vietējo pašvaldību palātas prezidents.

Satversme

ATR kontekstā tiek piesaukta arī atbilstība mūsu valsts pamatlikumam – Satversmei. Kā viens no argumentiem izskan, ka reformas plānošanā nav ņemtas vērā iedzīvotāju tiesības regulēt savu dzīvi un saglabāt savu lokālo identitāti, kultūrvēsturisko mantojumu.

Par iepriekšminēto runā Satversmes 1. pants un no tā izrietošais demokrātiskas valsts princips, kā arī 101. pants, kas nosaka, ka "*ikvienam Latvijas pilsonim ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbībā, kā arī pildīt valsts dienestu.*" Diemžēl vietējās kopienas iedzīvotāju pārstāvniecība reformas apspriešanā un lēmuma pieņemšanā ir bijusi iluzora vai objektīvi neiespējama.

Izskatot lietu saistībā ar Ikšķiles novada organizē-

tās iedzīvotāju aptaujas tiesiskumu, Satversmes tiesa jau ir atzinusi reformas virzītāju rīcības apšaubāmību no Satversmes 1. pantā ietvertu principu viedokļa.

Tāpat vērtējama reformas atbilstība Satversmes 91. pantā noteiktajam tiesiskās vienlīdzības principam, jo jaunveidojamie novadi gan iedzīvotāju skaita, gan teritorijas lieluma ziņā savstarpēji būtiski atšķiras, līdz ar to atšķiras arī viena iedzīvotāju pārstāvja ievēlēšanai nepieciešamais balsu skaits. Pašreizējā Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma redakcija paredz atšķirīgu attieksmi pret iedzīvotājiem, kuru novadi tādos pašos vai salīdzināmos apstākļos tiek pievienoti citiem novadiem, pēc būtības likvidējot vietējo pārvaldi.

Satversmes tiesa pēc Limbažu novada pašvaldības domes pieteikuma 2020. gada 16. jūlijā ierosināja lietu "Par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma "Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības" 35.4. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, 101. panta pirmajai daļai un Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam". Visticamāk, Satversmes tiesā tuvākajā laikā tiks iesniegts ne viens vien Latvijas pašvaldību pieteikums. Tikmēr reforma turpina ritēt savu uzņemto gaitu, lai, vismaz pašreizējā redakcijā, 2021. gadā tiktu ievēlētā jauno administratīvi teritoriālo vienību domes.

Likums Satversmes tiesai neuzliek pienākumu izskatīt pašvaldību iesniegtos pieteikumus līdz 2021. gada 5. jūnijā gaidāmajām pašvaldību vēlēšanām. Ātrāku lietas izskatīšanu pieprasa rūpes par mūsu valsts iedzīvotājiem, lai viņu tiesības tiktu aizsargātas pēc būtības, nevis tikai iluzori.

Inga Bīte,
juriste,

zvērīnātu advokātu birojs "O. Cers un J. Jurkāns"

Pagarināts plānošanas dokumentu sabiedriskās apspriešanas termiņš

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) pagarinājusi plānošanas dokumentu "Notekūdeņu apsaimniekošanas investīci-

ju plāns 2021.–2027. gadam" un "Ūdensapgādes investīciju plāns 2021.–2027. gadam" un to vides pārskata sabiedriskās apspriešanas termiņu līdz 7. augustam.

Jautājumus, komentārus un ierosinājumus lūgums sūtīt uz e-pasta adresi iveta.teibe@varam.gov.lv.

VARAM pateicas tiem, kas komentārus jau iesnieguši!

Gan plānu, gan to vides pārskata projekts ir pieejams ministrijas tīmekļvietnē šeit: http://www.varam.gov.lv/lat/lidzd/attistibas_planosanas_dokumentu_projekti/.

Turpat ir pieejami arī šā gada 7. jūlijā notikušās sabiedriskās apspriešanas informatīvās sanāksmes materiāli un sanāksmes ieraksts. Kad sabiedriskā apspriešana noslēgsies, saņemtie jautājumi un ierosinājumi tiks apkopoti un publicēti VARAM tīmekļvietnē kopā ar atbildēm.

Rēzeknei – 735! Pilsētas svētki 2020

No 29. jūlija līdz 2. augustam tiks svinēta Rēzeknes 735. jubileja, kopīgi skaitot laika ritējumu, vērojot pilsētas nianšes, lepojoties ar saviem cilvēkiem un stāstiem, ieskandinot pilsētas pakalpus un vienojoties svētku sajūtās, atklājot Rēzeknē zināmo par nezināmo un aizvien raugoties augšup mākoņos un priecājoties par brīnišķīgiem gaisa balonu lidojumiem.

Šogad Rēzeknes svētkus svinēs piecas dienas, ieskandinot ne tikai centra, bet arī pilsētas Ziemeļu un Vīpingas mikrorajonu, lai radītu iespēju ikvienam iesaistīties, taču ievērotu valstī noteiktos ierobežojumus, tāpēc svētku apmeklētāji aicināti būt atbildīgiem.

29. jūlijā skaitīsim laiku gan tiešā nozīmē, sportojot un pieņemot izaicinājumu kļūt par Rēzeknes olimpieti, gan ienirstot laika ritējumā un piedzīvojot šodienas un vēstures vēja pieskārienus Rēzeknes pilskalnā.

30. jūlijā vērosim nianšes senākajā pilsētas ielā, paši sevī, mākslas izstādēs un jauniešu muzicēšanā, atklājot jaunus talantus.

31. jūlijā leposimies ar rēzekniešiem, kuri mīl un kopj savu pilsētu, kuri ļauj atbalsoties Rēzeknes vārdam visā pasaulē, un atklāsim 100 zināmus un nezināmus faktus par Rēzekni, kā arī ļausimies priekam par burvīgajiem gaisa balonu lidojumiem.

1. augustā rīta pusē Festivāla parkā atkal skanēs gadatirgus čaboņa, bet svētku koncerti jeb muzikālie pikniki notiks vienlaicīgi četrās dažādās vietās. Rēzeknē skanēs grupa "Pērkons", "Dzelzs vilks", "Credo", "A-Europa", "Borowa MC", "Latgališu reps", "Baritoni", *3Live Project* (mūziķu trio: DJ [Ex] da Bass, Normunds Piesis, Einārs Latiševs), instrumentālais ansamblis "Excelsus" un Rēzeknes mazākumtautību kolektīvi. Pilsētas debesis un pakalpus iekrāsos gaisa balonu lidojumi un spīdēšana.

2. augustā vienosimies mūzikā un lūgšanās, kopīgos dārgumu meklējumos un ģimeniskās sarunās.

**Rēzeknei
735**

PILSĒTAS SVĒTKI 2020
29.07.– 2.08.

Rēzekne skaita laiku, vēro, lepojas, skan un vienojas!

Alūksnes pilsētas svētki

Alūksnes pilsētas svētki notiks **no 30. jūlija līdz 2. augustam**.

30. jūlijā Alūksnes Kultūras centrā tiks izrādīta dokumentālā filma "Apskrien Latviju", bet laukumā pie administratīvās ēkas notiks Goda apļa brauciens cauri Alūksnei ar izgaismotiem velosipēdiem "Izgaismo Alūksni!".

31. jūlijā pie Tempļa kalna iepriecinās grupas "BET BET" koncerts uz ezera.

1. augustā pie Alūksnes Jaunās pils notiks Alūksnes un kaimiņnovadu amatnieku un mājražotāju tirziņš "Radīts Alūksnē un kaimiņos", Laimes stunda "Satiec skursteņslauķus", jaundzimušo alūksniešu sveikšana, Gada alūksnieša godināšana un Roberto Meloni grāmatas "Pa Latvijas novadiem ar Ro-

berto" prezentācijas pasākums. Pilsētā Alūksnes viesmīlības un ēdināšanas uzņēmumi piedāvās akciju "Izbaudi Alūksnes garšu!", būs muzikālais maršruts "Alūksnes mūziķi un muzikanti Tavā pagalmā", ballīte tiešsaistē ar grupu "Putukvass" un īpašiem viesiem. Savukārt Alūksnes evaņģēliski luteriskās baznīcas dārzā aicinās noskaņu koncerts "Zied rozes Alūksnei", bet Alūksnes Kultūras centrā Ulda Sedlenieka Alūksnes tautas teātris "Sliexnis" izrādīs Rafija Šarta izrādi "Manu sievu sauc Moriss" un tiks pasniegti Alūksnes novada pašvaldības pagodinājumi izglītībā, kultūrā, uzņēmējdarbībā, sportā un pašvaldības darbā. Sporta mīļotāji varēs vērot GHETTO GAMES sacensības ielu basketbolā un Latvijas futbola veterānu komandu sacensības.

2. augustā notiks Svētā mise Alūksnes Svētā Bonifācija Romas katoļu baznīcā un dievkalpojums Alūksnes evaņģēliski luteriskajā baznīcā.

Baldones novada svētkus svinēs četras dienas

Ar daudzveidīgu un krāšņu koncertu un aktivitāšu programmu **no 29. jūlija līdz 1. augustam** Baldonē atzīmēs novada svētkus.

Svētku programmu atklās **29. jūlija** vakarā, kad plkst. 18:30 Baldones tirgus laukumā, turpinot vakara tirgus tradīcijas, notiks Annas un Jēkaba laika saimnieka dienas tirgus, piedaloties tautas deju kolektīviem un folkloras kopai. Tirgus laikā būs iespēja vērot maizes cepšanu un graudu malšanu un iegādāties dažādus lauku labumus un amatnieku meistardarbus.

Svinības turpināsies **30. jūlijā**, kad Vanagkalnu

estrādē no plkst. 22 līdz 24 būs iespēja noskatīties kinofilmu "Homo Novus" (2018).

31. jūlijā ikvienam zirgu mīlotājam būs iespēja pēcpusdienu pavadīt Jātnieku sporta klubā "Telfas", vērojot jātnieku sporta sacensības. Savukārt vakarā Mercendarbes muižā akustisko koncertu sniegs duets Signe un Jānis. Rīgas Doma kora skolas mūziklu nodaļas absolventi, četri jauni, talantīgi mākslinieki – Grēta Grantiņa, Gustavs Melbārdis, Emīlija Pavlovska un Nadīna Podinska –, aicinās uz savu koncertstāstu "Četri kā mūzikls". Akustisko koncertu un mūziklu papildinās mājas kūku demonstrācija un degustācija. Varēs nobaudīt mājas vīnu izlasi un apskatīt Ritas Prančas gleznu izstādi. Būs arī izklaide bērniem no "Koku spēles".

Svētku galvenajā dienā – **1. augustā** – aktivitātes visas dienas garumā gan lieliem, gan maziem. Rīts sāksies Baldones tirgus laukumā ar svētku tirgu ar čigānu dejām, pēc kurām pie tirgus laukuma plāvā notiks Mājas mīluļu parāde un varēs vērot

zirgu audzētavu – klubu "Pūpoli", "Telfas" un "Auzulejas" priekšnesumus. Pie Baldones vidusskolas Sporta kompleksa notiks Baldones novada sporta spēles. Novada svētkos tiks atklāts multifunkcionālais laukums (āra slidotava un futbols). Paralēli sporta spēlēm Baldones vidusskolas stadionā varēs vērot Pirmās līgas "Audas" spēli pret Rēzekni un rokasbumbas mačus starp Ludzas, Jūrmalas un Reģionāli apvienoto komandu. Baldones baznīcā un parkā būs iespēja vērot Baldones Mākslas skolas studijas darbu izstādi "Manai Baldonei" un mākslas plenēru, kurā mākslinieki gleznos Baldones ainavas un objektus. Interesenti aicināti arī uz muzikāli literāru noskaņu pēcpusdienu "Autobuss Baldone–Rīga", kurā piedalīsies Andris Grīnbergs (ģitāra) un jauniešu ansamblis. Vakara noslēguma koncerts paredzēts Vanagkalnu estrādē kopā ar grupu "Baritoni".

Novada svētku laikā atbilstošos laikapstākļos pāri Baldonei paraplānu piloti veiks parādes lidojumu ar dūmu sveci un pilsētas karogiem.

Pirmo reizi Ādažos – vēl nebijusi vasaras koncertsērija Gaujas parkā

Priecājoties atkal tikt klātienē ar saviem klausītājiem, iemīļoti un atzīti mūziķi kopā ar Ādažu Kultūras centru šajā visiem neierastajā laikā ir izveidojuši Ādažos nebijušu projektu "Gaujas parka koncertsērija", kurā trīs neaizmirstamus vasaras vakarus pēc kārtas ar saviem klausītājiem tiksies dažādi mūziķi. Katrs muzikālais vakars iecerēts pavisam atšķirīgās noskaņās.

30. jūlijā koncertsēriju atklās brīnišķīgās balss īpašniece un komponiste **LINDA LEEN** kopā ar talantīgo ģitāristu Rihardu Lībieti, pēc tam **31. jūlijā** hitiem bagātā grupa "**OTRA PUSE**" un Antra Stafecka, bet **1. augustā** koncertsēriju noslēgs visiem zināmā grupa "**THE SOUND POETS**".

Visi koncerti notiks skaistās upes krastā, Gaujas parkā, kur no baltās ūdensrozēs zieda uzplaukusi upes dvēsele. Tieši Gauja iedvesmojusi Ādažu Kultūras centra radošo kolektīvu šim lieliskajam projektam.

GAUJAS PARKA KONCERTSĒRIJĀ

30. JŪLIJĀ 21:00
LINDA LEEN & RIHARDS LIBIETIS

31. JŪLIJĀ 21:00
OTRA PUSE & ANTRA STAFECKA

1. AUGUSTĀ 21:00
The Sound Poets

ĀDAŽOS, GAUJAS PARKĀ (PIE ĀDAŽU KULTŪRAS CENTRA)
BIĻETES: uz vienu koncertu € 20 uz visiem 3 koncertiem € 45
"BIĻEŠU PARADĪZES" TIRDZNIĒCĪBAS VIETĀS UN WWW.BILESUPARADIZE.LV
INFORMĀCIJA WWW.ADAZIKULTURA.LV

Valmierā būs Starptautiskais piedzīvojumu filmu festivāls

09.07.2020., Rīga, T/C ALFA, pl. 19.00 (ieeja abos pasākumos no 18.30)

31.07.2020., Valmiera, Daliņu pludmale, pl. 19.00

31. jūlijā plkst. 19 Valmierā, Daliņu pludmalē, notiks Starptautiskais piedzīvojumu filmu festivāls/*European Outdoor Film Tour* – E.O.F.T.19/20 *Open Air*. Eiropas dokumentālo piedzīvojumu filmu festivāls *European Outdoor Film Tour* ir uzsācis jau 19. turneju apkārt pasaulei. E.O.F.T. 19/20 filmu programma ar vairāk nekā 500 šoviem 20 dažādās valstīs šovasar tiks izrādīta arī Latvijā.

Kopš 2001. gada E.O.F.T. ik gadu sniedz iedvesmu piedzīvojumu meklētājiem, aktīvā dzīvesstila piekritējiem un dabas draugiem, demonstrējot unikālus stāstus ar aizraujošiem varoņiem un iespaidīgām ainavām no mūsu planētas mežonīgākajiem nostūriem. Tie ir stāsti par cilvēku sapņiem un vēlmi sasniegt nerasniedzamo, par neatlaidību un degsmi ceļā uz mērķi, par grūtībām un sāpīgām neveiksmēm, kas vainagojas ar apbrīnas vērtām uzvarām.

E.O.F.T. 19/20 programma piedāvā daudzveidīgu un dinamisku dokumentālo piedzīvojumu īsfilmu klāstu. Programmā iekļautas deviņas iedvesmojošas filmas, kas pozitīvi uzlādēs jauniem piedzīvojumiem. Festivālā būs arī tikšanās ar īpašajiem viesiem, viktorīnas, loterija, kurā varēs iegūt vērtīgas balvas, gardi *street food* un citas aizraujošas aktivitātes.

23. Gaujas plostnieku svētki Strenčos

Gabaliņš no plostnieku svētkiem jeb neparastie Gaujas plostnieku svētki – tā šogad gribas dēvēt šo pasākumu, kurš ik gadu ir noticis maija trešajā sestdienā, kad Gauja veļ savus ūdeņus uz jūru un vīri pie Spicu tilta sien plostu, lai dotos trīs dienu ekspedīcijā lejup pa Gauju.

Svētki, kā allaž, iesāksies ar tradicionālo gadatirgu, kurā aicinām pirkt un pārdot skaistas, noderīgas un praktiskas lietas.

Arī šoreiz sagaidīsim pienākam plostu, ko sies meistarklases dalībnieki plostnieka Jāņa Vāveres vadībā. Plosta siešanas meistarklase sāksies plkst. 13, un šo procesu vērot aicināti visi interešenti. Meistarklases laikā ar atmiņu stāstiem par plostniecību dalīsies bijušais kokmateriālu pludinātājs Māris Ansis Mitrevics. Meistarklase norisināsies projektā "Gaujas plostnieku tradīcija"

ar "Latvijas valsts mežu" un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītās Vidzemes kultūras programmas 2020 finansējumu.

Plkst. 13 gardo kūku cepējas aicina piedalīties akcijā "Kūku kūka", lai par iegūtajiem ziedojumiem labiekārtotu Strenču Mūzikas skolas audzēkņu atpūtas telpas. Plkst. 13:30 būs iespēja vērot pašdarbības kolektīvu koncertu "Svinam svētkus", tajā piedalīsies pašmāju pašdarbības kolektīvi un viesi no Kocēnu novada – deju kolektīvs "Savieši" ar lustīgo programmu "Mucenieks un Muceniece". Plkst. 14 programma bērniem "Roku rokā, ķepu ķepā, lasām un peldam kopā", tikšanās ar ņūfaundlendieti Niku.

Vakarpusē, plkst. 19:30, pie Gaujas plostnieka skulptūras kopā ar Strenču pūtēju orķestri sagaidīsim meistarklases dalībnieku darināto plostu. Vakara koncertā plkst. 20 Gaujas krastus pieskan-dinās koncertprogrammas "Marhils un draugi"

mākslinieki Uldis Marhilevičs, Antra Stafecka, Ivo Fomins un Ainars Virga.

Svētku dienas izskaņā plkst. 22 Gaujas malā pie plostnieka skulptūras skatītājus priecēs muzikālā

vasaras nakts performance "Ziedu duets", kurā izskanēs pasaulē pazīstamas populārās mūzikas melodijas un pasaulslavenu operu un mūziklu dueti operdziedātāju Jura Jopes un Baibas Renertes izpildījumā.

1. AUGUSTĀ

NEPARASTIE PLOSTNIEKU SVĒTKI

Gauja tecēj' skanēdama..

Gaujmalā, pie lielās peldētavas

Svētku programma:

NO PLKST.12.00 Plostnieku GADATIRGUS

NO PLKST.13.00 – 20.00 *Meistarklase "PLOSTA SIEŠANA" Meistarklases laikā ar atmiņu stāstiem par plostniecību dalīsies bijušais kokmateriālu pludināšanas aroda praktizētājs Māris Ansis Mitrevics

NO PLKST.13.00 Akcija "KŪKU KŪKA" – aicina kūku cepējus uz savas akcijas desmitgadi. Ziedojumi paredzēti Mūzikas skolas audzēkņu atpūtas telpu labiekārtošanai

PLKST.13.30 Kocēnu Kultūras nama VPKD "Savieši" deju uzvedums "MUCENIEKS UN MUCENIECE" un Strenču novada Kultūras centra pašdarbības kolektīvu koncerts "SVINAM SVĒTKUS"

PLKST.14.00 Bērniem tikšanās ar ģeofaundlendieti Niku "ROKU ROKĀ, ĶEPU ĶEPĀ LASĀM UN PELDAM KOPĀ"

PLKST.19.30 Meistarklases plostas sagaidīšana pie plostnieka skulptūras kopā ar Strenču pūtēju orķestri

PLKST.20.00 Koncerts "MARHILS UN DRAUGI", ieeja 5 euro

PLKST.22.00 Vakara mūzika "ZIEDU DUETS" pie plostnieka skulptūras

PLKST.23.00 DJ TOMS GRĒVIŅŠ, ieeja 2euro (pasākums notiks, ja tiks atceltivalstī noteiktie laika ierobežojumi)

*aktivitāte norisināsies ar Latvijas valsts mežu un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītās Vidzemes kultūras programmas 2020 finansējumu projekta "Gaujas plostnieku tradīcija" ietvaros.

Ventspils aicina Latvijas jauniešus uz Digitālajiem svētkiem

Ar Digitālajiem svētkiem sestdien, **1. augustā**, Ventspils kā Latvijas Jauniešu galvaspilsēta 2020 atzīmēs Starptautisko jaunatnes dienu. Ar daudzveidīgu, izglītojošu un informatīvu pasākumu programmu apmeklētājiem būs iespēja pavadīt aizraujošu pēcpusdienu gan klātienē Ventspilī, gan attālināti vairākos virtuālajos kanālos internetā.

Jauniešiem un citiem interesentiem piedāvāsim:

- piedalīties radošās tehnoloģiju darbnīcās,
- vērot zinātnes šovus un tehnoloģiju paraugdemonstrējumus,

- spēlēt tehnoloģiju spēles, iepazīstot to attīstību līdz mūsdienām,
- piedalīties robotu skolā,
- iegrimt virtuālajā realitātē un vēl daudz ko citu.

Tāpat būs iespēja uzņemt īpašos momentfoto par piemiņu no svētkiem un uzzināt par Ventspilī topošo Zinātnes un inovāciju centru. Savukārt jauniešu komandas piedalīsies spēlē "Digitālais rallijs".

Virtuālajos kanālos aicināsim jauniešus no visas Latvijas, kuriem nebūs iespēja pievienoties svētkiem klātienē:

- sekot līdzi reportāžām no Lielā laukuma aktivitātēm un sarunām ar viesiem svētku studijā,
- apgūt jaunas zināšanas virtuālās darbnīcās,
- izklaidēties attālinātā īsfilmu programmas kopskatīšanās seansā, spēlējot attālinātās spēles un dejojot.

Aktivitātes klātienē Ventspils Lielajā laukumā notiks no plkst. 12:30 līdz 16, bet virtuālajos kanālos tās turpināsies līdz pat 20.

Ventspils 1. augustā svinēs Pilsētas svētkus "700+30", kuros jauniešiem būs interesanti apmeklēt pēcpusdienas un vakara mūzikas koncertus Reņķa dārzā, kur uzstāsies grupas "Carnival Youth", "Astro'n'out", Lietuvas mūziķis "Daddy Was A Milkman" un vēl citi mākslinieki. Sporta aktivitāšu cienītājiem iespēja gan piedalīties, gan skatīties sacensības "Raita Silarāja kauss 3 x 3 basketbolā" pie Ventspils Tehnikuma.

Informējam, ka Latvijas Pašvaldību savienībā sanāksmēs fotografē un filmē. Materiāli tiek izmantoti LPS publicitātes vajadzībām internetā un (vai) drukātā veidā. Telpā netiek nodrošināta vieta, kur nefilmē.

Ja vēlaties saņemt e-pastā jaunāko "InfoLoga" numuru, rakstiet uz gunta.klismeta@lps.lv.

Gunta Klismeta, redaktore: gunta.klismeta@lps.lv
Liene Užule, LPS Komunikācijas nodaļas vadītāja,
padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos: liene.uzule@lps.lv
Pašvaldībām aktuālu informāciju lasiet arī LPS vietnē: www.lps.lv

